

Anahtar Kelimeler: Çankırı, Emir Karatekin, fetih, kamp, Sarı Baba, Taş Mescid

BİR KAMP MACERASI

Bu gün okul bizi geziye götürmüştü. Ben Çankırı'yı çok merak ediyordum, ilk başta kaleye gittik, kaleyi gezdik.

-Hocam Çankırı'yı kim fethetmiştir? diye sordum, hocamda bana;

-Emir Karatekin (Hz) fethetmiştir, biraz sonra onun türbesine gideceğiz diye cevap verdi.

-Peki, öğretmenim dedim ve söz konusu yeri çok merak etmiştim. Tam bu sırada öğretmenim bize dönerek:

-Haydi, çocuklar Emir Karatekin (Hz) 'in türbesine gidiyoruz toparlanın diye seslendi.

-Çocuklar Çankırı Selçuklu döneminde Komutan Emir Karatekin Hz. tarafından fethedilmiştir. Çankırı'yı Emir Karatekin Hz.' den önce birçok komutan almayı denemiş ama hiçbiri başarılı olamamış ancak Emir Karatekin Hz. almayı başarmıştır. Kaleyi gezmeye devam ederken kocaman bir mağara gördüm bu mağara ne, diye öğretmenime sordu.

Öğretmenim:

- Şimdi ben açıklarsam heyecanı kalmaz, muhtemelen gezimiz bitmeden öğrenmiş olursun.

-Kaleyi gezdikten sonra Taş Mescid'e (Darül Hadis) gittik.

-Çocuklar burası Taş Mescid burada cuma ve bayram namazları ayrı bir coşkuyla kılınır. Burası Çankırı'nın fethedilmesinde büyük rol oynayan yerlerden bir yer, buranın manevi bir güzelliği vardır. Heyecanınız artsın, kalenin içindeki bu mağara buraya çıkıyor.

Büyük Komutan Sarı Baba uzun süredir Çankırı çevresinde yaşamış olduğu için şehrin taarruzla değil içeriden fethedilerek alınabileceğini düşünmüş. Geziden sonra otobüse binip okula döndük. Akşam eve geldiğimde Çankırı'nın nasıl fethedildiğini sordum evdekilere. Dedem " Çok eskiden Emir Karatekin Hz. görevlendirilmişti." Büyük komutan Emir Karatekin Hz. kararlıydı; gözü pekti, çok cesurdu onun bu hali her zaman düşmana korku salardı. Yanında bulunan ve başta Sarı Baba (Sarıca Paşa) olmak üzere üç büyük komutan devamlı taarruz planlar yaparlardı" devamı yarın" dedi dedem ben hikâyeyi çok merak etmiştim tam o sırada dedem odadan babaanneme seslenerek; hanım şu bizim Çankırı'nın meşhur hoşmerim tatlısından yapsan da ağzımızın tadı gelse, dedi.

Ben de dedeme hemen “ Dede Höşmerim nedir” diye sordum.O da bana :

-Yavrum, Höşmerim bir gelinin savaştan dönen eri için yaptığı bir tatlıdır, ismi de “hoşmuş erim” diye sorduğu sorudan gelir. İrmîği ateşte ısıtıp üzerine bal dökerek yedikleri bir tatlıdır ve çok güzeldir, diye cevap verdi.

-Dede ben bir şeyi çok merak ettim.

-Söyle yavrum

-Hikâyenin devamı ne zaman?

-Sürpriz, söylemem!

-Peki dede ...

Höşmerimimizi yediğimize göre uyuma vakti gelmişti 10.30'du dedem erken uyumamı tavsiye etmişti ben de erkenden uyudum, sabah uyandıgımda evde bir telaş vardı. Ben de hemen anneme ne olduğunu sordum. Annemde bana ” baban, sen ve deden kampa gideceksiniz.” dedi. Ben çok mutlu olmuştum hemen dedemin hikâneyi nerede anlatacağını anlamıştım. Anneme dedemler nerede, diye sordum. Arabayı düzenliyorlardı. Hazır olunca seni arayacaklar, arayınca hemen aşağıya in tamam mı anneciğim, dedi annem tatlı sesiyle.

- Tamam anneciğim, dedim.

Tam o sırada telefon çaldı. Hemen montumu alıp aşağıya indim. Arabaya binip yola koyulduk. Yolda babama nereye gidiyoruz, diye sordum. Babam bana Yapraklı Yaylası'na çıkacağız dedi. Arkadaşım demişti gezilmesi gereken bir yermiş.

-Baba daha ne kadar yolumuz kaldı?

-Çok az yolumuz kaldı.

Beş dakika sonra Yapraklı'ya geldik, babam mevlidin sesini duyunca haydi mevlide katılalım dedi. Hemen abdestlerimizi aldık ve mescide girdik.

Mevlit çıkışı helva- ekmek dağıtıldı. Ardından arabaya binip kamp yerine gittik. Çadırı kurduk. Babam mangalı hazırlamaya başlamıştı bile. Biz de dedemle çalı çırpı toplamaya çıktık. Dedem en son nerede kalmıştık, diye sordu. En son Sarı Baba, bir plan yapmıştı, Emir Karatekin (H.Z)'ne planı gönderecekti.

-Aferin unutmamışsın.

-Sarı Baba vantiği planı Emir Karatekin(H.Z.)'ne götürmüştü. Plan onay bekliyordu.

-Unutur muyum hiç ?

Planı açıklamaya başlamıştı. İlk olarak tahta sandıklar yapılacaktı bu sandıklara askerler girecekti. Şimdi taş mescidin bulunduğu yerde eskiden su kuyuları varmış.

-Aaa, dede öğretmenimiz bahsetmişti burada bir mağara olduğunu hatta bu mağara kaleye kadar uzanıyormuş!

-Aferin benim aslan oğlum!

-Tam olarak bu mağaradan bahsediyorum işte. Sarı Baba, Bizanslı kıyafeti giyip mağaranın başına gelmiş uzak diyarlardan bu kaleye erzak ve mühimmat getirdiklerini söylemişti. Bizans askerleri böyle bir haber almadığını kaleye haber vereceklerini söylemişlerdi. Tam bu sırada Sarı Baba yanındaki askerlerle mağaranın girişindeki korumaları öldürmüşlerdi. Hikâyenin devamı yarın ...

-Ama dede!..

-Akşam olacak, biz daha hiçbir şey toplayamadık. “

-Peki dede, hadi toplayalım babam bizi bekler.

Akşamüstü babamın yanına geldik topladığımız odunları babama verdik. Babam hemen mangalı yaktı ben çok acıkmıştım, mangalı beklerken dedemin mevliden aldığı helva ile ekmeği yedim. Hava kararmış ve serinlemişti. Ben hemen çadıra geçtim, çantadan battaniyeyi çıkardım ve üstüme örttüm. Semaver hazır oluncaya kadar biraz ısınayım demiştim, dalmışım. Dedemlerin kalk demesiyle irkildim

-Oğlum. hadi kalk!

-Tamam, babaaa kalktım...

Yüzümü yıkayıp sofraya geçtim karnımı doyurduktan sonra hala uykum vardı.

Uyumamalıydım çünkü semaveri kaçıramazdım babamgil ortalığı toplayana kadar ben de bu sessiz doğada kitap okumayı tercih etmiştim. Çay hazırlanmıştı güzelce çaylarımızı içtik uyku vakti gelmişti. Sabaha bizi hangi maceralar bekliyor olacaktı. Sabah olunca babam kahvaltıyı dedem semaveri hazırlıyordu. Herkes bir iş yapıyordu, benim de bir iş yapmam gerektiğini düşünerek babama ne yapmam gerektiğini sordum babam da bana odun toplayabileceğimi söyledi. Ben de hemen civardaki odunları toplamaya başlamıştım, biraz odun

toplayabilmişim, topladığım odunları babama verdim. Oradan çadıra geçtim kitap okumaya devam ettim aradan 15-20 dk geçtikten sonra babamgil beni kahvaltıya çağırdılar. Kahvaltıdan sonra mantar toplamak için dağa doğru yola çıktık. Babam her ihtimale karşı yanına silah almıştı ilk başta bir iki tane mantar ancak toplamıştık. Ben ümitsizliğe kapılmışım her ümitsizliğe kapıldığımda bir tane mantar buluyoruz öğlene doğru bir kova mantar toplamıştık, biraz dinlendik ardından öğle yemeğini yedik.

-Hikâyeye devam edecektik o zaman hikâyeye kaldığımız yerden devam edelim

-En son korumalar ölmüştü.

-Evet, harikasin tahta sandıklar mağaradan geçirerek kaleye sokmayı başarmışlardı. Şimdi geriye tek bir iş kalmıştı, o da kale kapılarının açılması ... Sarı Baba kale korumaları arkasını dönünce ani bir hareketle kalenin kapılarını açmıştı .Taarruzda bekleyen Emir Karatekin(H.Z.) ve askerler kaleye hücum ettiler. Bu sırada sandıkta bekleyen askerlerle kale içten fethedilmişti. Çankırı fethi hikâyemiz bu kadardı, kampımız da sona erdi bir dahaki kampta yeni bir hikâyeye...

GİZEM DOLU ÇANKIRI

Ara tatile girmiştik. Okula biraz olsun ara verildiği için çok mutluydum. Sadece ben değil kardeşim Ece de (yedi yaşında bir cadaloz) öyle. Artık bütün günü tablet oynayarak geçirebilecektik. Ama daha tatilin ikinci gününde annem geldi ve “Haydi çocuklar! Pikniğe gidiyoruz.” dedi. Tüm gün tablet oynamak varken pikniğe gitmeyi hiç istemiyorduk ama anneme de “Hayır” diyemedik.

Piknik yapmak için Çankırı Kalesi’ne çıktık. Yemeğimizi yedikten sonra Ece biraz dolaşmak istedi ve ardından elbette beni de sürükledi. Kalede Emir Karatekin’in türbesi vardı. Türbe girişinde okuduğumuz yazıya göre Emir Karatekin, yıllar önce Çankırı’yı fethederek buranın bir Türk şehri haline gelmesini sağlamıştı. Kaleyi dolaşırken Cam Teras’ta babamla karşılaştık. Sanırım o da bizim gibi dolaşmaya çıkmıştı. Doğrusunu söylemek gerekirse Cam Teras büyüleyiciydi. Ece ilk başta korksa da adımını atar atmaz hep orada kalmak istedi. Şehir resmen ayaklarımızın altındaydı. Orada biraz kaldıktan sonra yürüyüşümüze devam ettik. Ece karahindiba aramaya koyuldu. Üflendiğinde etrafa uçuşan pamukçukları yakalamaya bayılıyordu. Ben de ona eşlik ederken, Ece’nin gerektiğinde kitabını nedense okuyamayan fakat aburcuburları metrelerce uzaktan gören gözleri, ağaçlardan birinin kenarına iliştirilmiş, katlanmış bir kağıt fark etti. Kağıdı açtığımızda üzerinde bir bilmece yazılı olduğunu gördük.

“Bulmak istiyorsanız sürprizi
Gidip görmelisiniz üç gizli yeri
İşte ilk yerin ipucu:
Gözlemeleri nefistir.
Tuz odası nefestir.
Baş oda bütün bir evdir.
Eline, beline, diline hakim olan yarendir.”

İlk başta hiçbir şey anlamasak da bu gizli yerin derste işlediğimiz Buğday Pazarı Medresesi olduğunu tahmin ettim:

– Buldum! Buğday Pazarı Medresesi bu.

Ece ilk başta biraz şüphe duysa da sonra ikna oldu.

– Abi, peki oraya nasıl gideceğiz?

– Bence annemin bizden en çok yapmamızı istediği şeyi yaparsak olur.

- Odamızı toplamak mı? Şimdiden söyleyeyim, ben o dağınıklığa hiç girmem.
- Hayır, hayır, ders çalışmak! “Proje ödevi için araştırma yapmamız gerekiyor” deriz.
- Hmm mantıklı. Belki orada başka bir bilmece daha buluruz.

Annemize bu isteğimizi söylediğimizde, düşündüğümüzden daha sıcak baktı ve “Yarın gidelim o zaman.” dedi. Annemin bu cevabına çok sevindik. Biraz daha kalede oynadıktan sonra eve döndük. Gece uyku gözümüze biraz zor girse de en sonunda uyuduk ve sabah oldu.

Erkenden kahvaltımızı yapıp yola çıktık. Çok heyecanlıydık. Tablete dalmamamıza ben bile şaşırdım. Buğday Pazarı Medresesi’ne vardığımızda hemen bahçesine koştuk. Bir umutla bilmece yazılı bir kağıt aradık ama nafile. Ortalıkta bilmece falan yoktu. Annem medreseyi gezip görevlinin anlattıklarını dikatlice dinlersek, bize buranın meşhur gözlemesini tadabileceğimizi söyledi. Biz de hem acıktığımızdan hem de bilmecedan umudumuzu kestiğimizden (ama daha çok acıktığımızdan) “Tamam” dedik ve neler öğrendik neler.

Buğday Pazarı Medresesi, Çankırı’ya kadı olarak atanan Mustafa Hazım Efendi tarafından inşa ettirilmiştir. İki katlıdır ve o dönemde üniversite seviyesinde eğitim veren bir kurum olmuştur. Günümüzde her odası Çankırı’nın kültürünü yansıtabilecek şekilde belediye tarafından restore edilerek turizme kazandırılmıştır. Baş oda; eskiden gelinlerin mutfak, yatak odası, oturma odası olarak aynı anda kullanabildiği, banyosunun da içinde bulunduğu eski Çankırı evlerini temsil eden bir odadır. Yaren odası; temiz, dürüst, ahlaklı esnaf olmayı amaçlayan yaren meclisinin toplandığı, orta oyunlarının oynanarak yaren kültürünün yaşandığı odayı temsil eder. Tuz odası; astım rahatsızlığı ve nefes darlığı olan kişilerin tedavi amaçlı kullandığı odadır.

Görevlinin anlattıkları bittikten sonra annemin söz verdiği gibi gözlemelerimizi yedik. (Ama itiraf etmeliyim ki gözlemeler gerçekten muhteşemdi.) Tam kalkarken Ece tabağının altında katlanmış bir kağıdın olduğunu fark etti. Halimizi görmeliydiniz. Hayatta ilk defa çikolatanın tadını alan çocuklar gibiydik. Heyecanımızı üzerimizden atınca, Ece kağıdı anneme fark ettirmeden cebine tıktı ve evin yolunu tuttuk. Yolda kağıdı açtık. Bizi yeni bir bilmece karşıladı:

“Eski su kaynağıdır,
Kazanlar kaynatılır.
Sekiz taşın üzerinde
Elbiseler paklanır.”

Ece hemen atıldı. (fısıltıyla)

– Tarihi amaşırhane burası.

– Sen nerden biliyorsun?

– Öğretmenimiz eskiden çamaşırların toplu halde yıkandığını anlatmıştı. ankırı’da da böyle bir yerin olduğunu söylemişti.

İçimizi bir heyecan kaplamıştı. Şimdi buraya nasıl gidecektik? Sırada Ece’nin bahanesi vardı. Güya öğretmeni onlardan “amaşır makinesinden önce çamaşırlar nasıl yıkanıyordu?” konulu bir araştırma ödevi yapmalarını istemişti. Hemen annemize Tarihi amaşırhane’ye gidip görmek istediğimizi, Ece’nin öğretmenin ödev verdiğini söyledik. Annem bu isteğimizi de kırmadı ve yolumuzun üstündeki Tarihi amaşırhane’ye geçtik.

Yine pek çok şey öğrendik: Burası eskiden su kaynağı olması sebebiyle sadece kadınların ve küçük çocukların girebildiği, sekiz tane ortak yıkama taşı olan bir amaşırhaneydi. Öyleki bu taşları kullanabilmek için önceden teçlerle tutmak gerekirdi. Sabun yerine saçlarını yıkamak için kil, renkli çamaşırlar için köğen, beyazları ağartmak için çivit kullanılırdı. Mintanlar kazanlarda kaynatılır, taşlarda ovularak yıkanırdı. Çamaşır yıkama gün boyu sürdüğü için yanlarına yiyeceklerini de getiren kadınlar, günün sonunda çocuklarını ve kendilerini de burada yıkarlardı. Günümüzde burası restore edilerek turizme açılmıştı.

Öyle güzel bilgiler öğrenmiştik ki bilmece aklımızdan çıkmıştı. Ece susadığı için çeşmelerden birine yöneldi. Suların akmadığını görünce üzülse de çeşmenin kenarına sıkıştırılmış kağıdı görünce üzüntüsü de suzuluğu da gidiverdi. Kağıdı kaptığı gibi yanıma geldi. Annem ve babam hediyelik eşyalara bakarken biz de bilmeceyi okumaya başladık:

“Avluda yatan on üç kişi olsa da
Sadece birinin mezar taşı orada
İhtiyacı olan gitsin Sadaka taşına
Huu diye neyi üfleriz?
Merak ediyorsan git bak oraya”

Bu kez cevabı ikimizde bulamadık.

– Abi sen cevabı buldun mu?

- Hayır ben de sen buldun sanmıştım.
- Ne yani oyun buraya kadar mıydı?
- Tabi ki hayır! Macera daha bitmedi. Bana kalırsa üflediğimizde ses çıkarttığımızıza göre bu, seslerle ilgili bir şey. İletişim Müzesi olabilir mi?
- Hadi diyelim İletişim Müzesi. Peki mezar ve sadaka taşı ne sence?
- Onlar da müzede sergilenen taşlar olmalı.
- Tamam o zaman, haydi, İletişim Müzesi'ne gidiyoruz. Hemen babama söyleyelim.
- Babaaaa! Buraya kadar gelmişken İletişim Müzesi'ne de gidebilir miyiz? Lütfennn!

Babam, bu isteğimize annem kadar sıcak bakmadı. “Çocuklar saat çok geç oldu baksanıza, müze çoktan kapanmıştır.” diyerek bize devasa bir saat gösterdi. Ece ve ben, kulenin üzerine yerleştirilmiş dev saate bakarken şaşkınlığımızı gizleyemedik. Babam, bize bu Saat Kulesi'nin 15m yükseklikte olduğunu, Osmanlı döneminden kaldığını ve uzun yıllar insanların zamanı takip etmelerine yardımcı olduğunu anlattı.

Arabamıza binip İletişim Müzesi gezimizi ertesi güne bırakarak eve doğru yola koyulduk. Yolda trafiğin ortasında bir kadının bir taşa sarıldığını gören Ece “Abi, bu kadın ne yapıyor?” diye sordu. Ece'yi duyan babam “O taş kucaklama taşı, eski bir inanışa göre, bu taşa sarılanların dileklerinin kabul olduğu söylenir.” dedi. Eve vardığımızda hızlıca sabah olsun diye erkenden yattık.

Ertesi gün vakitlice kahvaltımızı yapıp hazırlandıktan sonra Ferit Akalın İletişim Müzesi'ne doğru yola çıktık. Açıkçası oraya vardığımızda biraz hayal kırıklığına uğradım. Müzenin dış görünüşü Tarihi Çankırı Evleri'ne çok benziyordu. Hatta bir an babamın bizi yanlış yere getirdiğini bile düşündüm. Ama içeri girdiğimizde bu düşüncelerimden eser kalmadı. Büyülenmiştik. Müzede beni en çok etkileyen seslerin etkisiyle şekil değiştiren kum taneleriydi. Ece ise sinyalleri toplayıp sese dönüştüren müzik aletini çalmaya bayıldı. Müzeyi biraz gezdikten sonra gözlerimiz sadaka ve mezar taşını aradı. Ama nafile. Müzede eski radyolar, telefonlar ve iletişim araçları vardı ama aradığımız şey yoktu. Tam müzeden ayrılacaktık ki yanından geçtiğimiz telefonlardan birinin çaldığını duyduk. Ece ani ve istemsiz bir şekilde telefonu açtı ve “Alo” dedi. Gelen ses cızırtılıydı ve bize bir şeyler anlatmaya çalışıyordu:

“Gıymıklı yollardasın, bilmeceye dön.

Büyük Camii olsun sana yön.”

İlk başta pek bir şey anlamasakda bu sesin bize bir mesaj vermeye çalıştığını anladık.

– Abi, sanki ses bize Büyük Cami’ye gidin diyor. Yanlış yerdeymişiz baksana.

– Haklısın, o zaman vakit kaybetmeyelim.

– Peki ama babama ne söyleyeceğiz?

Babam bir anda araya girdi.

– Ne söyleyeceksiniz bana?

– Eeeee....Şeyyyyy.... Baba, Din Kültürü dersinde öğretmenimiz Büyük Cami’den bahsetti. Padişah Kanuni Sultan Süleyman tarafından inşa ettirilmiş. İçerisinde yer alan işlemleri ve hat sanatını öyle bir anlattıki çok merak ettim.

– Madem bu kadar merak ediyorsunuz haydi gidelim.

Büyük Cami’ye doğru yola çıktık. Büyük bir kubbenin etrafını çevreleyen dört küçük kubbeden oluşan cami gerçekten de ismi gibi büyüktü. İçine girip bir taraftan o muhteşem işlemleri incelerken, bir taraftan da bilmececinin cevabına yönelik bir ipucu aradık ama nafile. Yaşadığımız hayal kırıklığıyla kendimizi dışarı attık. Ve tam o sırada karşımızda duran Çivitçioğlu Medrese’sini gördük.

– “Büyük Camii olsun size yön.” Tabi yaa. İşte aradığımız yer: Çivitçioğlu Medresesi.

Ece durur mu, hemen fırladı daldı içeri, ben de peşinden. Babam arkamızdan bakakaldı. İçeri girdiğimizde kulağımıza çok hoş bir melodi geldi. Sesi takip ettiğimizde bir amcanın ahşap, uzun flüte benzeyen bir alet çaldığını gördük.

– Aaa amca, bu çaldığın nedir? Flüte benziyor.

– Merhaba çocuklar, hoşgeldiniz. Bu gördüğünüz neydir. Ayrıca çalınmaz “huu” diye üflenir.

Amca bize neyin hikayesini anlatmaya başlamıştı ki babam da içeri girdi. Hep birlikte hikayeyi dinledik: “Ney insanı temsil eder. Dokuz boğumdan oluşması insanın dokuz ayda gelişimini tamamlayıp doğmasıyla ilgilidir. Ön tarafında bulunan altı delik; iki göz, iki kulak

ve iki burun deliğini simgeler. Neyin arkasındaki tek delik ise ağız temsil eder ve az kullanılan bir nota olması “az konuş çok dinle” manasına gelir. Ney dosttur, sırdaştır. Bildir tanımış olsan da bugüne yoldaştır.”

Amcanın anlattığına göre bu medrese tezhip, ebru, hat gibi günümüzde unutulmaya yüz tutmuş sanatların öğretildiği bir yer olarak restore edilmiştir. Avlusunda on üç evliyanın mezarı bulunmaktadır. Fakat mezar taşlarından sadece bir tanesi günümüze ulaşmıştır.

Tam medreseden ayrılacaktık ki Ece'nin gözüne içinde para olan küçük bir kaya parçası çarptı. Bunun ne olduğunu sorduğumuzda Sadaka Taşı olduğunu, eskiden durumu iyi olan kimselerin yardıma muhtaç olan insanlar için buraya para bıraktığını, ihtiyaç sahiplerinin de kimse görmeden buradan ihtiyacı kadar para aldığını, böylece insanları incitmeden yardımlaşmanın sağlandığını öğrendik. Biz de ihtiyacı olanlara yardım etmek amacıyla içine bir miktar para koyduk. Ece kendi parasını bırakırken yine katlanmış bir kağıt parçası gördü. İkimiz de bunun yeni bilmece olduğunu biliyorduk. Babam anlattıkları için görevli amcaya teşekkür ederken biz bilmeceyi çoktan okumuştuk bile.

“Vardınız sona. Bilmecenin cevabı babanızda.”

İkimiz de çok apışıp kalmıştık. Gözlerimizi babama çevirdiğimizde babam tatlı tatlı bize gülümsüyordu. Anladıkki bu, ailemizin bize yaptığı bir oyunmuş. İkimiz de aynı anda:

– Babaaaaa.....

– Evet çocuklar, aslında bu bizim hazırladığımız bir oyundu. Amacımız size, buranın tarihi ve doğal güzelliklerini tanıtmak, teknolojiye olan bağımlılığınızı biraz olsun azaltmaktı. Birkaç gün içerisinde farkına varmadan Çankırı Kalesi, Buğday Pazarı Medresesi, Tarihi Çamaşırhane, Kucaklama Taşı, İletişim Müzesi, Saat Kulesi, Büyük Camii ve Çivitçioğlu Medresesi hakkında onlarca şey öğrendiniz. Tabiki Çankırı sadece bunlarla sınırlı değil. İstiklal Yolu'yla Kurtuluş mücadelemize ev sahipliği yaparak bizi gururlandıran; Kırkpınar yaylası, Tuz Mağarası, Ilgaz dağı gibi doğal güzellikleri içinde barındıran eşsiz bir şehir.

Ece hemen atıldı.

– Peki ya sürpriz?

– Hiç unuttur muyum! Hafta sonu Kırkpınar Yaylası'nda kamp yapmaya ne dersiniz?

– Yupiiiiiiii!

Hikâyede kullanılan anahtar kelimeler: Çankırı Kalesi, Çamaşırhane Müzesi, Yaren Evi, Kucaklama Taşı

KAYIP HATIRALAR

Dünyaca kabullenilmiş bir gerçektir. Her insan elbet bir gün en eski anısını unuttacak. Fakat ya tüm her şeyi bir anda unutursak? Bunu da kabul edebilir miyiz?

“Evet çocuklar, hepiniz ödevi anladıysanız toparlanıp çıkabilirsiniz.” Ödevimiz vardı. Okuldan çıktığım gibi kütüphaneye gitmeliydim. Ödevimi yapmama gibi bir ihtimalim yoktu. Bu ödev tüm ortalamamı etkileyecekti.

Babamın arabasına bindiğim gibi kütüphanede aldım soluğu. Ehliyetimi almıştım ve araç kullanabiliyordum. Ödevde şiirlerle ilgili en az on sayfalık bir araştırma yapmalıydık. Kütüphanedeki görevlinin yardımıyla rafa doğru ilerledim. Bir kitap çıkardım ve yazıları yazmaya başladım. Biraz sonra tarifi olmayan bir uyku bastırdı ve derin bir uykunun kollarında buldum kendimi.

“Hanımefendi, kütüphaneyi kapatmamız gerek”

Fısıltıyla konuşan görevliye döndüm. Ardından hemen telefonumun ekranına çevirdim bakışlarımı. Saat çok geç olmuştu, ailem telaşlanmış olmalıydı ki annem beni defalarca aramıştı. Daha önemlisi ödevi bitirmemiştim! Yazdığım sayfaya döndüm ama ödevimin tamamlanmış olduğunu gördüm. Defterin altında ise bir not vardı: “Uyuyakalmıştın. Ben de ödevini yapayım dedim. Erdinç’ten...” Erdinç kim dersiniz benim abim olur. Sadece bir yaş var aramızda.

Yine de eve geç kalmamalıydım. Arabaya koştum. Arabayı çalıştırır çalıştırmaz hızlıca hareket ettim. Arkadan abimin bağırışlarını duydum. Aynadan baktığımda, abimin bana yetişmeye çalıştığını gördüm. Ancak annemin panik atağı olması sebebiyle hız kesmeden yoluma devam ettim. O anda bir şey oldu ve gözümün karardığını hissettim. Baygın bir hâlde iken “Dolunay’ım beni yalnız bırakma!..” diyen abimin sesi yankılandı kulaklarımda.

“Dolunay... Abin seni çok özledi... Lütfen duy artık beni. Bir ay geçti. Bizim sana ihtiyacımız var...” Aradan bir ay geçtiğini biliyordum. Onları her zaman duymuştum. Biraz abim, biraz kendim ve biraz da herkes için yaşamalıydım.

Gözlerimi açmadan yanı başımda duran abimin elini tuttum. Abimin ışıltısı tüm odayı kapladı. Bu, mutluluk ışıltısıydı ve herkesin içinde oluşacak mutluluğun sesi idi.

Bir gün geçmişti uyandığım andan itibaren. Yapılan tetkikler sonucunda gün çok çabuk bitmişti. Son testin sonucunu da duyduktan sonra yuvama gidebilecektim. Hepimiz şu anda doktoru dinliyorduk.

- Kızımız gayet sağlıklı fakat son yaptığımız test sonucunda bir şey fark ettik. Geçici bir hafıza kaybı yaşıyor. Hemen telaşlanmanıza gerek yok. Ama her şeyi ne zaman hatırlayacağına dair bir öngörüde bulunamıyoruz. Fakat bu süreci hızlandıracak tek şey sizin sevginiz ve ilginiz olacaktır. En önemlisi sen Erdinç...

Doktor bir an benim de burada olduğumu unutmuş olmalı ki böyle rahat konuştu. Sonra yaptığını fark edince usulca yanımızdan ayrıldı.

Kim bilir unuttuğum neler vardı! Unuttuğum şeyler bir yerlerde hatırlanmayı bekliyordu. Ama ne unuttuğumu bile bilmiyordum. Hafıza kaybı... Aslında tahmin edebileceğinizden daha fazla anlamlar içeriyor.

Yaklaşık bir saat geçmişti ama hâlâ hiçbirimizden çıt çıkmıyordu. Sessizliğe bürünmüş ve düşünüyorduk. Abim bana nasıl hatırlatacağını ben ise nasıl hatırlayacağımı...

Abime hayatımla ilgili soruları sorarak başlamak istedim.

- Derslerim nasıl? Ya da arkadaşlarımla aram nasıl?
Abimin kahkahasını işittim. Sevinmiştim. Çünkü ortamda ki gergin hava yumuşamıştı.
- Çok zeki bir kızsın. Benden bile akıllısın. Arkadaşlarıyla olan iyi ilişkini de hep kıskanmışımdır, küçük kardeşim.

Birçok soru sordum. Onunla birlikte hatırladığım ilk şey gülmek olmuştu. Abim bana gülmeyi hatırlatmıştı. Son sorumu sordum:

- Abi... Ben en çok neyi severdim?
- Çankırı'yı küçük kardeşim... Çankırı'yı...
- Bana Çankırı'yı anlatır mısın?
- Çankırı bizim doğup büyüdüğümüz yer. Sen ilk adımını burada attın, ilk kez burada gülümsedin. Senin bir kahkahanla tüm Çankırı kahkahalara boğulurdu sanki... Yani, kısaca Çankırı senin yuvan, bizim yuvamız...

Kendimi tanıyacak kadar da olsa hatırlıyordum bir şeyleri. Ve kalbimin içinde Çankırı'yı sevdiğimi hissettim.

-Abi bana bir iyilik yapar mısın? Bana yuvamızı, Çankırı'yı hatırlatır mısın?

-Sen iste yeter ki Dolunay'ım... Hatta kendini iyi hissediyorsan hemen şimdi Çankırı'yı gezebiliriz.

-Ben çok iyiyim! Eminim Çankırı bana çok iyi gelecektir.

Abimin teklifi üzerine hazırlandık ve anneme haber vererek yola çıktık. Araba durduğunda gideceğimiz yere vardığımızı anladım. Önümüzde uzun bir yokuş vardı. Yokuşun sonunda ise kocaman bir kale duruyordu. Bu gerçek miydi? Sanki bir masalın içindeydik... Çünkü gerçek olamayacak kadar güzeldi. Düşüncelerimi abimin sesi böldü.

-Hastaneden yeni çıkmış olmasaydın seninle bu yokuşu yürüyerek çıkmak isterdim. Bir gün yine gelir ve burada doyasıya yürürüz olur mu?

Abimi başımla onayladım. Aklımın bir köşesine yazdım bunu...

Arabayla kaleye çıktık. Burası aşağıdaki görüntüsünden çok daha güzeldi. Çocuk sesleri, kuşlar, ağaçlar, rengarenk çiçekler... Hepsinin eşsiz bir görüntüsü vardı. Etrafta öylesine gezerken abim anlatmaya başladı:

-Çankırı Kalesi'nden, Çankırı'nın her yanını izleyebilirsin.

Kapısında bulunan yazıyla Emir Karatekin Bey'in türbesi olduğunu anladığım yere girmiştik.

-Gördüğün gibi burada dört tane sanduka var. Her biri Emir Karatekin Bey, eşi Meryem Hatun ve iki çocuğuna ait. Emir Karatekin Bey ise Çankırı'nın fatihi ve unutulmayacak biri.

İçimde bir yerlerin sızladığını hissettim. İster istemez dört sanduka, daha kötüsü iki küçük çocuğa ait sandukaları görünce gözlerim dolmuştu. Abime göstermeden gözyaşlarımı geldikleri yere geri gönderdim. Ardından dualarımızı edip kaleden ayrıldık.

Bu sıcak yuvamın sokaklarında adım adım sanki anılarıma yürüyordum. Hissediyordum. Buralardan bir zamanlar geçtiğimi hissetmişim. Ve yanılmamışım. Çankırı bana iyi geliyordu...

Etrafı seyrederek yürürken kulağımı bir ses tırmaladı. Bu bir türküydü. Dayanamadan sordum:

-Abi bu ses nereden geliyor?

-Yaren evinden Dolunay'ım... Gitmek ister misin?

-Evet, lütfen!

Kısa bir zamanda Yaren Evi'nin önüne geldik. Türkünün sesi sanki kafamın içindiydi. Bu beni rahatsız etmiyordu. Aksine içimi yersiz ve tarif edilmez bir neşe kapladı. İçeri girdiğimizde herkes o kadar eğleniyordu ki bizi fark etmediler bile. Abim aklımdaki soru işaretlerini anlamış olacak ki yüksek sesin arasında konuştu:

-Yaren, dost demektir. Yarenler misafirperverdir. Kapıları herkese açık olduğu gibi kalpleri de öyledir. Yarenlerde gördüğün kıyafetler Çankırı'ya aittir. Oynadıkları oyun ise Çankırı'nın halk oyunudur. Birde merak edersen diye söylüyorum türkünün adı "Eldivan'ın Kirazı ". Sen bu kadarını bilersen yeter.

Abimin anlattığı kadarıyla yarenleri sevmiştim. İyi insanlardı. Biraz vakit geçirdikten sonra Yaren Evi'nden güveç ve yumurta tatlısı yedikten sonra ayrıldık.

Hatırlamak için çok uğraşıyordum. Bu nedenle doğal olarak kendimi çok yoruyordum. Birde hastaneden yeni çıktığımı göz önünde bulundurursak dinlenmeye ihtiyacım vardı.

-Abi Çankırı'yı tanıma işini yarına bıraksak? Çok uyukum var.

-Olur. İkimizin de dinlenmeye ihtiyacı var Dolunay'ım.

Vakit kaybetmeden eve gelip çok özlediğim yatağıma kuruldu ve derin bir uykuya daldım.

Sabah annemin açtığı televizyonun yüksek sesiyle uyandım. Odamın kapısını açtığımda abimin enerjik bakışlarıyla karşılaştım. Ben hâlâ uykuluyken o nasıl böyle oluyordu anlamış değildim.

-Dolunay, saat kaç oldu sen hala uyuyorsun. Neyse, haydi kahvaltını yaptıktan sonra Çankırı'yı gezelim.

Başımınla onu onayladıktan sonra önce mutfağa ardından odama girdim. Odada işimi hallettikten sonra dışarıda yürümeye başladık. Gideceğimiz belirli bir yer yoktu. Sadece yürüyorduk.

Uzaktan birkaç çocuk sesi geldi. Ardından ses yaklaştı ve görüş açımıza birçok çocuk girdi. Hepsisi çok tatlıydı ve hepsinin eşsiz gülümsemeleri vardı. Başlarında öğretmenleri olduğunu tahmin ettiğim bir bayan vardı. Muhtemelen bir sınıf gezisindeydiler.

-Abi, sence nereye gidiyorlar?

-Bir fikrim yok, Dolunay'ım. Bakmak ister misin?

-Onları takip mi edeceğiz?

Bu tepkim karşısında bir kahkaha patlattı. Komik olan neydi?

-Hayır, küçük kardeşim öğretmenlerine onlarla gelip gelemeyeceğimizi soracağız.

Acaba abim fazla mı akıllıydı? Hayır sadece ben küçük bir çocuk gibiydim. Düşüncelerim abimin hareketi ile bölündü. Beni öğretmenin yanına getirdi. Abim sözü devraldı:

-Hanımefendi, merhaba. Acaba nereye gidiyorsunuz?

-Çamaşırhane Müzesi'ne gidiyoruz.

-Bizde size katılabilir miyiz?

-Katılabilirsiniz ama nedenini öğrenebilir miyim?

Lafı ben devraldım:

-Ben bir kaza nedeniyle geçici hafıza kaybı yaşıyorum ve Çankırı'yla birlikte anılarımı tekrar kazanmak istiyorum. Abimin yardımıyla...

Sözümün ardından yola devam ettik. Arada çocuklarla sohbet ettik, arada öğretmen ile dertleştik. Adının Lâl olduğunu öğrendim. Lâl "dilsiz" demekmiş. 19 yaşına kadar konuşamamış ama o da güçlü duruşu sayesinde sesini ve hayalini yani öğretmenliği kazanmış. Yani Lâl ile benzer kadelere sahiptik...

Çamaşırhane Müzesi'ne geldiğimizde önce oranın hikâyesini görevliden sonra abimden dinledik. Gerçekten zor durumda kalmanın ne demek olduğunu tekrar bu hikâyeye anladım...

Çocuklarla beraber orada masallar, şarkılar dinledik. Son masala kadar dayanamadım ve abimin dizinde gözlerimi dinlendirmeye başladım. Aynı zamanda masalcı kadını dinlemeye çalıştım. Çünkü Çankırı'ya ait Ağlar Kaya'nın efsanesini anlatıyordu.

-Efsane, "Paşa" denilen baba ile "Sultan" denilen kızı üzerine olmuştur. Osmanlılar zamanında "Kışla" denilen bu bölgeye Tatarlar saldırır ve yakıp yıkmadıkları yer kalmaz. Pek çok insan ölür ancak kayaların arasına kaçmayı başaran Sultan'a bir şey yapamazlar. Köyde tek sağ kalan kişi Sultan olmuştur. Kayaların arasına girdiğinde Allah'tan kendisini

taş etmesini dileyen Sultan, iki kayanın birleşmesi ile taş olur. Kayaların arasından akan suda Sultan'ın göz yaşları olarak kabul edilir. Hatta buraya ne zaman bir Tatar gelse her yıl sürekli akan ve şifalı olduğuna inanılan su akmamaya başlar...İşte bir efsane ile günün sonuna geldik.

Efsanenin sonuna doğru uyuyakalmıştım. Rüyamda eskileri gördüm. En son ki doğum günümü, abimle yaptığımız yemekleri ve oynadığımız oyunları, dilek tutarak sarıldığım Kucaklama Taşı'nı ...Uyandığında ter içindeydim ve başımda abim, Lâl ve çocuklar vardı. Hemen yattığım yerden kalktım. Rüyamı düşünmeye başladım. Düşündüm, düşündüm...Hatırlıyordum!

Ayağa kalktım ve koşarak dışarı çıktım. Yollara baktım. Çankırı'nın güzel evlerine, kaldırımlara...Hatırlıyordum! İçimdeki duyguya hâkim olamayarak bağırdım:

-Hatırlıyorum! Abi...Hatırlıyorum!.. Biliyorum!

Abim doğruluğunu test etmek ister gibi duraksadı. Sonra büyük bir kahkaha attı ve gözümdeki yaşı sildi.

-Sen çok güçlüsün Dolunay'ım. Ve hatırlıyorsun! Başardık!

Hepimiz ağlıyorduk. Bunlar mutluluk gözyaşlarıydı. Ama en çok Lâl ve ben ağlıyorduk. Göz göze geldik ve gülüştük. Hıçkırıklarımızın arasında tekrar bağırdım.

-Teşekkürler, Çankırı! Anılarım için, teşekkürler Çankırı!

Ve büyük bir alkış tufanı koptu. Sokakta bizi gören ve ne olduğunu anlayan herkes beni alkışlıyordu. O kadar huzurlu ve güvende hissediyordum ki hiçbir cümle bunu açıklamaya yetmezdi...

Ve ben o gün orada bir karar aldım. Artık ismim gibi olacaktım. Tüm dünyanın karanlık gecesini aydınlatan dolunay olacaktım. Dolunayın parlaklığı Güneş sayesindeyse, benim parlaklığında Çankırı sayesinde olmuştu. Ve kendim, abim ve anılarım için hiç sönmek üzere parlayacaktım...